

FOLK OG LAND

NR. 24 — 10. ARGANG

LØRDAG 2. september 1961

LØSSALG 75 ØRE

Maktene bak nydemokratiets kulisser

Høyskolelærer Rørdam slipper til i dansk kringkasting med farlige avsløringer om «konsernernes verden»

Også FRIHETEN bringer imellom noe godt. For eksempel denne, med underskriften: «Kennedy: Storbritannia — er ikke det en av Fords avdelinger?»

Her i Norge har vi tilsynelatende ikke vært så direkte plaget av de store koncerner, og den store finansmakt bak dem, men de kaster dog sin slagskygge helt til vårt land. En merker på så meget denne storkapitalens makt også på det politiske område. Er det ikke tydelig nok her i landet hvorledes det meget sosialistiske Arbeiderparti blir mykt i knærne når den virkelig store pengemakten er ute og går? Er det ikke tydelig at inngrep og skatt i første rekke rammer de små bedrifter, mens det som etter våre forhold ligner på de store verdenskoncerner (og delvis også er filialer av dem) får klapp på ryggen, skattelettelser og takk fordi de «skaffer landet valuta» og penger til å støtte opp under velferdspolitikernes eksperimenter? Og er det ikke påfallende hvorledes den amerikanske underholdningsindustri, som direkte står i storkonsernernes sold, har tatt strupetak på nydemokratiets robotmennesker?

Skal Fellesmarkedet nå for

alvor åpne landet for de kapitalistiske monopoler? Vår åndelige habitus er iallfall moden for det.

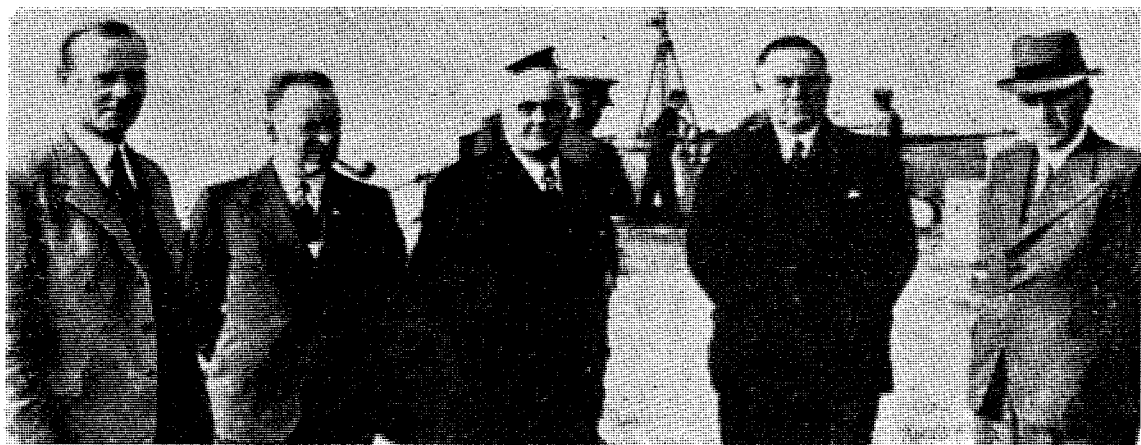
Men hverken her eller i andre vestlige land får en høre noe i presse eller kringkasting om maktene bak de nydemokratiske kulisser, disse som i det skjulte bestemmer over verdens skjebne og over de enkelte mennesker, disse som også har makt til å bestemme hva den store fordommede masse skal tro og mene. Desto mere forbauende var det at dansk kringkasting — formodentlig som

følge av en lapsus — lot høyskolelærer Thomas Rørdam løfte litt på sløret. Ikke rart at den store dagspressen forholdt seg taus til dette brannfarlige stoff. Men bladet «Vestkysten» var modig nok til å gjengi hele foredraget som kronikk.

«Fra konsernernes verden» hadde cand polit Rørdam kalt sitt foredrag, og han begynte som rett og rimelig kanskje kan være med de store bladkoncerner. Han minnet om bladkongen Hearsts bemerkning i 1898 da han hadde startet en kampanje for at USA skulle gripe inn til hjelp for kubanerne i deres opprør mot spanjerne. Hans utsendte medarbeider som hadde fått beskjed om å skaffe noen bloddryppende bilder telegraferte hjem: «Alt rolig her. Der blir ikke krig. Ønsker å vende hjem». Men Hearst svarte: «Bli hvor De er. Lever De bildene, så skal nok jeg levere krigen».

«Det anførte eksempel kan med like så stor rett brukes til å belyse de store industri- og råstoffkoncerners makt over meningsdannelsen i de mellomamerikanske og sydamerikanske land, ikke minst land som Cuba, Mexico, Guatemala, Nicaragua, Panama o.s.v.» sa Rørdam, og han fortsatte: «Den største maktfaktor i Mellomamerika er banankoncernet United Fruit, Det forenede frukt-kompani, i New York. Over alt i Mellomamerika eier dette koncern den beste jord med veldige sukkerrørs- og bananplantasjer. Og ikke nok med det. Det behersker også dagblad, radiostasjoner og fjernsyn. Derigjennom har det sammen med de andre amerikanske koncerner, som har deres råstoffbasis i Mellomamerika kunnet ensrette

(Forts. side 6)

Nygårdsvoldregjeringen går ombord i 1940

OLAF HOLM:

Den forunderlige nøytralitet

Fra Rostock til Trysil

— — ledsaget av en til formålet passende kunngjøring».

«De sannheter som vi aller mest trenger å kjenne». (Kinesisk ordsprog)

I.

«Folk og Land» har offentliggjort den sterkt eftersøkte beretning om, hva som foregikk på det dansk-tyske møte i Rostock, hvor Danmark oppga sin nøytralitet. Det var jo en ubehagelig avsløring, der som vanlig når kjennsgjerningene vedrørende disse ting ikke lenger lar seg benekte eller bortforklare, er blitt motatt etter den stalinistiske metode med «Det kloke taushets forheng». Det vil si, at man forsøker å tie sannheten ihjel — hvilket igjen betyr, at man endelig erkjenner den. Siste utvei.

II.

Det er grunn til i denne forbindelse å minne om, hva

redaktør Fanebust i sin «Sandnes og Jærens Avis» skrev for en tid siden om et forhold som har vært lite påaktet. Det lyder:

«I denne sammenheng vil det være på sin plass å nevne det hemmeligholdte forhold, at den norske og den svenske regjering mottok et slags «ultimatum en av de første apriidagene 1940 om å holde portene åpne for en britisk invasjon-armada».

«Svenskene svarte med «blankt avslag og tilsvarende beredskap. Den norske regjering gjorde omvendt i strid med nøytralitetserklæringen i det overordentlige storting av 8. september 1939».

«Resultatet av regjeringens nøytralitetssvikt er kjent. At britene ikke hadde noen invasjonstyrke bak sitt ultimatum er også kjent. Deres «sjakktrekk i den tiden gikk ut på å jevne veien for den tyske slagkrafts «spredning til Norden istedetfor til England».

«Takket være Ola Nordmann som godtroende «blindebukk lyktes det også fullstendig. Om det «nevnte britiske ultimatum av 4. eller 5. april 1940 «kan man lese i svensk «hvitbok, men her i landet «har det ene og alene

(Forts. side 6)

RØSTER OM stortingsvalget

Valget i Oppland

Vi dømte etter landssvikanordningen, som mener vi ikke er forbrytere etter gammel norsk lov, vil aldri oppgi arbeidet for revisjon av dommene og avskaffelse av adgang til å idømme dødsstraff i vårt land. Da vi neppe kan regne med støtte i dette arbeide av de gamle partitruvere her i fylket, foreslår vi at det velges nye folk, som står fritt, inn på tinget.

Her i Oppland er stillingen den, at Kristelig Folkeparti mangler forholdsvis få stemmer for å få en mann valgt. Vi kjenner ikke vedkommende person annet enn etter omtale som en energisk og rettskaffen person, men foreslår at alle som deler vårt syn her i fylket arbeider og stemmer for Kristelig Folkeparti ved dette valg.

Totninger.

*

Valget i Nordland

Det er jo snart valg. Ved forrige valg var det eneste parti vi utstøtte kunne støtte Bondepartiet (Senterpartiet). I Nordland fylke som velger 12 menn, fikk dette parti en

Bytte

Alderstrygdede ønsker bytte moderne 3—4 rums obligasjonsleilighet i Oslo nær Slotet med mindre hus i Lier eller annet sted nær Drammen.

Bill. i ekspedisjonen mrk. «Bytte».

Daglig friske blomster

SYNNØVELIE

Blomsterforretning
Kranser til alle priser

Frognerveten 30, Oslo
Tlf. 44 22 30

TANNLEGE MAAMOEN

Hansteensgt. 2
Tlf. 44 43 33

ANNELISE PAROW

TANNINNSETNING
Trondheim

Gisle Johnsonsgt. 5 - v. Lademoen kirke - Voldsminde

Tannlege

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2
Tlf. 44 75 54

Arkitekt

HUSTAD

Bærumsv. 5, Ø. Ullern
Telefon 55 61 29 - Oslo

FOLK OG LAND

Europa som den tredje verdensmakt

Vi har stadig her i FOLK OG LAND slått til lyd for at Europa må frigjøre seg fra avhengigheten av USA og Sovjetsamveldet og stole på sin egen styrke, og selv om vi er motstandere av et europeisk fellesmarked basert på raseblanding og nasjonal samrøring, så går vi helt og fullt inn for et nært både økonomisk og politisk samarbeide i Europa, som bør kunne danne en egen selvstendig maktblokk uavhengig både av øst og vest.

Det er interessant å merke seg at en også i USA er klar over at Europa — tilogmed Vest-Europa — er en sovende kjempe. Således skriver det amerikanske tidsskrift U. S. News and World Report:

— Mens oppmerksomheten er rettet mot Sovjet-Samveldet og De forente stater som verdens to stormakter —

— begynner en stormakt som kan komme til å gjøre Sovjetsamveldet til en dverg, å ta form.

Stormakten: — Landene i Vest-Europa som er i ferd med å samle seg til et makt-sentrum

— det er en virkelig hodepine for Krustsjov.

— Vest-Europas styrke er mye større en Sovjet-Samveldets, både i folk, dyktighet og industripotensiell. Historien kan leses i statistikk om den potensielle verdenskolossen:

— **Det store sinke-punktet: Mangel på selvforsvar og en tendens til å stole på De forente stater når det gjelder våpenbalansen i forholdet til Sovjet-Samveldet.**

I artikkelen blir det pekt på at Vest-Europa i stillingen mellom to andre giganter — Sovjet-Samveldet og De forente stater — har muligheter som langt overstiger Sovjet-Samveldets.

— Disse nasjoners potensiell — i samarbeid — begynner plutselig å bli merkbart.

Vi er ellers redd for at tidsskriftet har rett med hensyn til det høyst tvilsomme grunnlag en akter å bygge dette nære samarbeid på: Romaavtalens Fellesmarked. For derved vil en etterhvert sjalte ut den nordiske innflydelse i det samarbeidende Europa, og da blir Europa bare en kjempe på lerfotter, med en blandingsbefolkning hvis hovedbestanddel vil bli det vi i de gode gamle dager kalte dagos. Men som vi nå, etterat DAGBLADET fikk åndsmakten i dette land, vel får kalle litt mindre-«utviklede».

tet visste om overenskomsten av 10. juni 1940 med riktig ordlyd — også stemte for på sviktende tilnarret grunnlag.

Interessert.

Pikant lite minne før valget:

«En kommunistisk agitator ved navn Gerhartsen»

I mai i år besøkte jeg gårdbruker og ordfører i Rindal, Nils O. Aune, og vi fikk oss en hyggelig prat sammen. Aune er kulturhistorisk interessert og har et helt museum på gården sin. Han er en kjempesvær gubbe som minner om boerpresidenten Paul Krueger. Hovedbruket har han nå overlatt til eldste sønnen og er nå kårmann, men samtidig arbeider han mye på et bureisingsbruk når han ikke er opptatt som ordfører og herredssekretær. I kveldens løp spurte jeg ham om det var sant at han hadde kastet ut han Gerhartsen da han ekserserte.

Fra Nils O. Aune,
2. rekruttkompani,
maskingeværpelotongen,
Værnes, Feltpostkontoret.

Værnes, 10. juni 1928.

— — — Fredagskveld var jeg med i en interessant opplevelse, jeg skulde gå vakt, og så kom det en kommunistisk agitator hit, og jeg måtte være med og fukke ham. Jeg og Engdal fra Kr.sund tok han imellem os og puttet ham i fængslet herop. Og så kom lensmanden i bil og kjørte ham væk. Han var fra Oslo og het Gerhartsen, og han hadde med sig en medhjælper fra Hommelvik. — — —

Aune fortalte videre at den kommunistiske agitatoren var sprøsk og storsnutet og forsøkte å slite seg løs så han kunne løpe bort, «men jeg holdt ham fast jeg». Det var på Kirkesletta på Værnes, innen militært område, denne Gerhartsen drev kommunistisk oppvigleri og hisset soldatene mot offiserene.

«Er du sikker på at det var han», spurte jeg.

«Å jau, det var rett han».

Så spent og tilspisset som situasjonen er, har hele folket krav på en redegjørelse fra ham om dette nå foran valget. Han bør svare på om han synes han er rette mannen til å lede det norske folk i en eventuell krig og et felttog mot kommunismen og dens livsanskuelse.

Det blir ellers sikkert vanskelig å forklare og å få frem-

Problemet Berlin

Hvem er det, som er skyld i det?

Så leit det kan være å si det, så er det England! Det var England og Frankrike som erklærte Tyskland krig. Ved den anledning sa Lloyd George, at det var vanvittig å erklære Tyskland krig uten å ha Russland med. Vel, de fikk Russland med og også USA, Europas hjerte, ble overvunnet og delt. Og Krustsjov har sagt, at hva vi har vunnet i en krig, gir vi ikke fra oss igjen.

Det ligger nu nær å spørre: Hvem skal nu stanse hordene fra øst? Hvor lenge blir nu

— «Det var ikke akkurat slik det gikk for seg», svarte Aune, «men jeg var med og arresterte ham, og da far døde lenge etterpå og jeg så gjennom papirene hans, fant jeg et gammelt brev fra «moen», der jeg skildrer denne begivenheten for far».

— «Har du brevet ennu», spurte jeg.

— «Ja, jeg tror da det». Og så fant han frem brevet, og jeg fikk sannelig lov å skrive det av. Et verdifullt lite tidsdokument, syntes jeg, til belysning av vårt fedrelands nyere historie.

Her er vedkommende avsnitt av brevet:

tidige generasjoner til å forstå hvorledes det egentlig hang sammen når en slik kommunistisk agitator få år senere kunne trekke sine landsmenn til ansvar for noe han kalte mangel på «nasjonal holdning»! Det er vel ikke for meget forlangt at han nå gir en definisjon av hva han mener med «nasjonal holdning», så vi som er blitt jaget for mangel på sådan kan få vite hva dette begrep innebærer.

Det kan ellers være grunn til å minne om Platons ord: «Folket kan ikke avgjøre den klokkeste politiske kurs. Skal et tilfeldig lune hos en lite omtenkensom velgermasse bestemme hvem som skal være våre politiske ledere?»

Arne Arnes.

GAVE FRA FRIMURERLOSJEN

Efter hva Deutsche Wochenszeitung meddeler har de tyske frimurerlosjers sammenlutning «Vereinigte Grosslogen von Deutschland» overlevert stormesteren i Israel, Max Seligman, en gave på 50 000 D-Mark under hans besøk i Tyskland.

de nordiske land, som stenger kjemperiket fra verdenshavene, selvstendige?

Hvorfor erklærte England og Frankrike krig uten forhandlinger først? Var årsaken, at de ikke kunne klare seg i fredelig konkurranse med det flittige og arbeidssomme Tyskland?

W.

Vidkun Quisling - den norske gåte

Professor Lyder L. Unstads historiske vurdering i Susquehanna University Studies

III.

Quisling fortsatte:

«— — Jeg er så dypt overbevist om betydningen herav under de nåværende forhold og for verdens fremtidige utvikling at jeg ikke mener å kunne slutte disse betraktninger over de russiske forhold og deres sammenheng med våre, bedre enn med en appell til dette skandinaviske, nordiske og stornordiske samarbeid.

Det norske folk i særdeleshet må lære å kjenne seg selv og sin egenart, og sin plass og oppgave i verden. Vi må gjøre oss klart at vi ikke står alene, men at vi med de øvrige skandinaviske folk er hovedmedlemmer i en stor folkefamilie som representerer den mest verdifulle av jordens raser, en nordiske rase, der har vært og er den viktigste skaper og bærer av verdenssivilisasjonen, og som både Grekland og Rom, likesom Europa og Amerika skylder sin storhet, og med hvis bevarelse og forfall deres skjebne henger sammen. Hvorfor lærer ungdommen i våre skoler tusen likegyldige og overflødige spørsmål, og deres grunnlag og konsekvenser?».

Historikere vil si at hans visjoner og hans kompleksjoner om de nordiske dyder både er naive og delvis også er barnslige, resultatet av dagdrømmer. Men et betydelig antall velutdannede folk i Norge var inspirert på samme måte, i særdeleshet blant dem som følte seg tiltrukket av landets tradisjonelle kultur og de germanske folks historie. Nærværende forfatter hørte og lærte om disse visjoner og fortolkninger både i folkeskolen og på den nasjonalistiske folkehøgskolen. Og alt sammen appellerte sterkt til patrioter med følelsesbetont og filosofisk innstilling. Det vil alt sammen bedre forstås når det stilles opp mot den moderne

«fremmede kultur» (britisk slum-sivilisasjon) slik den forekommer i de voksende industribyer med deres slumkvarterer, søle, skitt og streiker, marxisme og internasjonal sosialisme. Knut Hamsuns romaner gir fullkomne bilder av denne tvedeling i nasjonen: den gamle, antatte nordiske kultur i motsetning til den hos de moderne lønns-slaver i byfabrikker, slumkvarterer, bare pengeavhengighet, marxisme og en mangeparti-parlamentarisme som ikke kan utrette noe godt for nasjonen. Quisling, med røtter i norsk jord, var helt igjen-nom ærlig og dødsens alvorlig når det gjaldt disse spørsmål, i stor likhet med de gamle hebraiske profeter, Platon og de gamle romerske filosofer og jorddyrkere på

Kristi tid: den gode gamle og gudgitte kultur i motsetning til den oppløsende og «fremmede» nye.

På samme måte som han mente at den nordiske rase var i besiddelse av en egen art medfødt verdi, som avfødte den tradisjonelle vest-europeiske kultur, mente han at den marxistiske bolsjevisme var rasemessig bestemt og derfor fremmed for det nordiske menneske.

«Det er liten tvil om at marxismen — foruten blant jødisk intelligens — har sin største utbredelse i den alpinske kortskallede rase, hvortil hører hovedmassen av underklassen i Mellom-Europa og størstedelen av den opprinnelige slaviske befolkning i Øst-Europa. Og ser vi på bolsjevismen, den revolusjonære sosialisme, finner vi at den har sin masse-utbredelse nettopp i de egne av Russland hvor det finsk-asiatiske blod er særlig fremherskende i den slaviske befolkning. Man kunne si at bolsjevismen er en asiatiske-slaviske bevegelse ledet av jødiske hjerner.

Dette er så meget mere å legge merke til som vi hadde et lignende finsk-asiatisk raseunderlag for bolsjevikkrevolusjon både i Ungarn, Bulgaria og Finland. I disse land er bolsjevismen således noe som delvis sitter i blodet og derfor vanskelig å utrydde før folket er blitt klok av skade. Hos oss derimot er bolsjevismen en begrepsforvirring, sitter ennå ik-

(Forts. side 7)

ANDERS MELTEIG:

Okkupasjonstidens økonomiske arv

For noen måneder siden skremte statsminister Gerhardsen i en samtale Morgenbladet med en uttalelse om at han ikke hadde oppgitt sit opprinnelige standpunkt: **sosialismen.**

Men en tør forsikre Morgenbladet at frykten i så henseende er ganske ugrunnet.

For da statsminister Nygårdsvold i 1940 med flertallet av sine regjeringskolleger forlot Oslo var forvandlingen allerede under full utvikling, og oppholdet i verdens kapitalist-metropol fjernet restene av Moskva-tesene og den dialektiske marxisme, så en kan si, at det egentlig var Hitler som reddet Norge fra bolsjevismen. Det eneste som var tilbake var Trygve Lie' Arbeidernes Idrettsforbund, men der holdt man det ennå gående, for borgerlig idrett var jo en farlig ting! Men noen snakkesalige deltagere i den fornylig avholdte store fest i Norges Idrettsforbund vet å fortelle at den samme herr Lie øyensynlig følte seg ille berørt, da hans gamle røde idrettsvenner slo an en litt for kammeratslig tone ved gjensynet, og utpå kvelden fikk han da plasert seg i mere royale omgivelser.

Det skryt, som en med noenlunde like rytmiske mellomrom opplever, der arbeiderpartiet tillegger seg æren

for de siste års økonomiske fremgang, rokker ikke ved den kjennsgjerning at fremgangen er skjedd stort sett etter temmelig knirkefritt samarbeide med de øvrige partier, og den skyldes ganske andre årsaker enn Arbeiderpartiets innsats.

*

Årsakene er: For det første, de store vitenskapelige og tekniske fremskritt. Vitenskapsmennene har skaffet oss det, som hverken kapital, politikere eller manuell arbeidskraft har greiet. Vitenskapsmennene står bak produksjonsøkningen: arbeidstidens forkortelse, de 3 ukers ferie og feriepengene. Fagforeningene har bare tatt mål av lønnsøkningens størrelse og arbeidsgiverforeningen av bedriftenes bæreevne.

Reduksjonen av arbeidskraften i landbruket med omkring 50 tusen mann forteller tydelig om det.

Årsak nummer to er det ginungagap av varemangel, som krigselendigheten etterlot seg. Arbeidsløsheten var en saga blot, det var bare å by sin arbeidskraft frem. Selv en som jeg, som var jaget fra min stilling, kunne få litt å bestille selv om en ikke egentlig hadde lov til å arbeide. At mitt første arbeide bestod i å gjøre ren en smie

(Forts. side 7)

Kæmp ikke for ØST

Kæmp ikke for VEST

Kæmp for EUROPA — det lønner sig bedst

Spræng Lænkerne!

Gaa ind i Kampen for et frit Danmark som Led i Ringen af frie europæiske Nationer

Runebevægelsen

Også i Danmark våkner ungdommen — slike plakater var nylig slått opp over hele København.

... bygges innenfor rammen med full utnyttelse av landets muligheter. Stat og kommuner skal ikke drive næringsvirksomhet, hvor ikke sterke samfunnsmessige hensyn krever det. Kooperasjonen skal være upolitisk.

10. Tidmessig utbygging av samferdselsmidlene til lands, til sjøs og i luften, og av våre vassfall, under størst mulig bruk av private anbud.
11. Lockout og streik forbyes. En arbeidets lov fastsetter arbeidsgivers og lønsmottakernes rettigheter og plikter, deres inbyrdes samarbeid og bestemmer hvortledes interesser i arbeidslivet skal avgjøres. For å verne bedriftene og deres funksjonærer og arbeidere mot misbruk, redres også bærer og aksjelovene, og ledelsens personlige ansvar skjerpes.
12. Arbeidsløsheten bringes til opphør med alle mulige midler

«Dette ble i 1933 programmet forhans parti, kjent som NASJONAL SAMLING»

Det demokratiske avgudsbilde fra Skansen i bengalsk belysning

De hemmelige dokumenter fra Cairo-Teheran-konferansen

II. Renkespill om Asia som bakgrunn for dagens Laos-konflikt

Kennedy: «Vi ser oss stillet overfor en usedvanlig utfordring». — Mange er sene i oppfattelsen, kommenterer Deutsche Wochen-Zeitung»

DIKTATORISK DIPLOMATI

Farene for et ansvarlig styre som er forbundet med enmannsdipomatiet har aldri vært klarere illustrert enn ved utenriksdepartementets «records» om Cairo-konferansen 22.-26. november 1943.

Under denne fatale konferanse, ble etterkrigstidens amerikanske politikk i Asia utforsket og trukket opp i konferanser mellom presidenten (Roosevelt), Mr. Churchill, Chiang Kai-shek og deres fremste militære og politiske rådgivere. Likevel er det, bortsett fra noen innledende dokumenter og noen memorandumer fra the Joint Chiefs of Staff faktisk ikke noen offisiell protokoll over de tallrike samtaler som ble ført om Asias fremtid.

Påny og påny, mens det noterer runden av diploma-

Utkast til nytt Roosevelt-monument på Skansen

tiske luncher, middager, møter, konferanser og samtaler i disse skjebnesvangre fem dager, rapporterer utenriksdepartementet: «Ingen opptegnelser om disse samtaler er funnet», «Ingen notater - -», «Ingen memorandum - -», «Ingen offisiell amerikansk protokoll», «Ingen protokoll».

Her var en anledning da USA's og verdens fremtid ble skapt, men likevel var det amerikanske utenriksdepartement tvunget til å be om i 1956 at den kinesiske regjering lot oss få adgang til deres kortfattede protokoll om Roosevelt-Chiangs middagsmøte i presidentens villa 24. november 1943. Så når det gjelder en beretning om hva en ble enig om med hensyn til Kinas fremtidige rolle som en av «de fire store» og som den ledende makt i det fjerne østen, så er vi tvunget til å akseptere en fremmed regjeringers versjon.

Det er imidlertid helt på det rene at den kinesiske protokoll er riktig når den opplyser at det ble oppnådd enighet bare mellom presidenten (Roosevelt) og Chiang om at «Taiwan og Penghu Islands (Pescadorene), som Japan hadde tatt fra Kina med makt skulle gå tilbake til Kina etter krigen».

På denne forbausende tilfeldige måte ble Formosa, som hadde vært den første uavhengige republikk i Asia overdratt til Kina.

Og det var i Teheran, 28. november 1943 at den amerikanske president tilfeldig avslørte for marskalk Stalin at Chiang Kai-shek «hadde fortalt ham at Kina ikke hadde noen planer med hensyn til Indo-Kina, men at folket i Indo-Kina ennå ikke var modne for uavhengighet», og at han, presidenten «hadde diskutert med Chiang-Kai shek muligheten av et system med en mandatorordning for Indo-Kina som skulle ha til hensikt å forberede befolkningen for uavhengighet innen en fastsatt tidsperiode, kanskje 20-30 år.

Utenriksdepartementets protokoll på dette punkt taler for seg selv: «Marskalk Stalin», rapporterer den «var helt enig i dette syn», og da Churchill gjorde innvendinger «sa presidenten: Hør nå her, Winston, du er overstemt med tre mot en».

Dette er kan hende strålende, men det er ikke diplomati, og det er hvis en skal dømme etter Laos all grunn til å tvile på om det også var så strålende.

President Kennedys siste personlige diskusjon med dirigent Krustsjov faller innenfor samme uvørne mønster når en erinder at en måtte vente på at Kreml offentliggjorde Sovjets stilling med hensyn til Berlin og atomprøvene, som Mr. Krustsjov presiserte overfor presidenten (Kennedy) ved denne anledning. Presidenten ignorerte eller glemte å nevne dem under sin egen kringkastingsrapport til nasjonen.

FORESLAR ET INDIA EFTER SOVJETMØNSTER

Idet han drev det samme enmanns, hemmelige diplomati som president Kennedy har anvendt, rystet en annen demokratisk president, Franklin D. Roosevelt til og med diktatoren i Sovjetsamveldet med sine forslag i Teheran i 1943.

«Presidenten sa — — han ville gjerne snakke med marskalk Stalin om det indiske spørsmål. Han følte at den beste løsning ville være en reform fra grunnen av, noe i retning av sovjetlinjen», rapporterte Charles E. Bohlen i sine offisielle opptegnelser.

Bohlen, som ledsaget Kennedy til den nåværende tomanns Wienersammenkomst, rapporterte også:

«Marskalk Stalin svarte at det indiske spørsmål var komplisert med den store forskjell

(Forts. side 7)

Finn Støren:

FLYKTNINGEPROBLEMET UNDER OKKUPASJONEN

Fiskergutter fra Lofoten ser seg om i verdensbyen

II.

De tyske okkupasjonsmyndighetene som direkte forsøkte å mobilisere norsk arbeidskraft både hjemme i Norge og om mulig til tysk industri, kunne ikke rolig se på at arbeidskraften forsvant, og de begynte å ta represallier overfor flyktingenes hjemmenværende familier. Strømmen gikk heller ikke bare til Sverige. Også til England var det mange som fant veien ombord på fiskekuttere og andre fartøyer. Og tyskerne måtte forutsette, at flyktingene til England var ungdom som ville melde seg som frivillige på engelsk side.

Det er ingen tvil om at det ble stadig mer risikabelt å organisere flukten vesterut og å begi seg iveri med disse små fartøyene, som meget ofte var slett utrustet for en slik tur, — utrustning var jo ikke lenger å få kjøpt. Jeg hørte aldri annet enn beundrende ord fra noen nordmann om disse vågehalsene. Men ble noen av langfarerne knepet av tyskerne, så var det en meget alvorlig sak for vedkommende, ofte gikk det om livet og henrettelsene av denne ungdommen skapte dyp forbitrelse i vide kretser. Flere av rejeringsmedlemmene beklaget seg hos Quisling over at tyskerne her gikk altfor hårdt frem og at det tyske politiet etterhånden foretok altfor mange arrestasjoner av mere og mindre vilkårlig karakter for å stoppe flukten. De hadde bedt Quisling om å gjøre forestillinger overfor tyskerne og protestere mot overgrepene og de altfor hårde dommene som rammet ungdommen. Så som det hørte under meg å ta opp de vanskelige sakene med tyskerne, tilkalte Quisling meg og ba meg å ta meg av saken.

Jeg oppsøkte først Jonas

Lie i Politidepartementet for å høre hvilket omfang flyktingestrømmen hadde tatt. Lie så med stor skepsis på flukten østerut, han mente at det var blitt i høy grad «moderne» å gå over grensen til Sverige og at mange av disse flyktingene matet de svenske og norske grensemyndighetene i Sverige med underlige historier om sine eventyrlige innsatser. Han innså at det sikkert var mange utmerkede mennesker som var rømt over, men medaljen hadde også den side, at det blant flyktingene til Sverige var en hel del av landets «skumrask», som fant livet i Sverige behageligere enn i Norge og spesielt i våre norske fengsler. Sikkert var det denne kategori av flyktinger som skrek høyest over de forferdelige forhold i det arme Norge, og hadde mest å berette om merkelige innsatser. «I grunnen er vi jo glad over å være kvitt dem», sa Lie.

Deretter oppsøkte jeg sje-

(Forts. side 8)

Politigeneral Rediess hevdet at flyktingene til England stod i en annen stilling enn de til Sverige

Maktene bak nydemokratiet -

(Forts. fra side 1)

folkets meninger og gjøre seg til herre over krig og fred».

«Ja, koncernene er alsidige forretninger, men den oppdragelse de gir gjennom den årlige syndflod av kulørt underholdningsstoff er en skamplott på den fri verden. Det vil alltid være en latent fare for at koncernenes moral også skal gjennomsyre det øvrige samfund. Derfor har Louisianas skaper, Knud W. Jensen nylig foreslått en kulturkommissjon nedsatt. Han spør: «Skal fritiden erobres av den kloroformerende og djevlesk dyktige kapitalsterke underholdningsindustri, eller skal vi få en kulturell mot-offensiv?»

Efter å ha omtalt hvorledes koncernene i Mellomamerika har skylden for mange av de revolusjoner, henrettelser og mord som har funnet sted, kom Rørdam så inn på det aktuelle forhold med Cuba:

«Halvdelen av Cubas beste jord har vært i de utenlandske koncerners eie inntil Castro i 1959 lot den cubanske stat ekspropriere den. Reaksjonen uteble ikke. Den 17. april kl. 5 om morgenen gikk tungt bevæpnede tropper i land på Cubas kyst. Disse frihetskjemper var forsynt med amerikanske dollars, amerikanske uniformer og amerikanske våpen og utdannet i amerikanske treningsleire. Opprøret understøttes kraftig av banankoncernet, hvis enorme besiddelser var blitt ekspropriert av Castro».

«Og han siterte New Statesman, som beskyldte Standard Oil og United Fruit for å stå bak denne form for amerikansk utenrikspolitikk. — Det var George Bissel, souschef i det hemmelige amerikanske etterretningsvesen, som utarbeidet planene for cubafjaskoen. Den ble en dyr historie for Amerika: «Bare i desember måned 1960 hadde forberedelsene til operasjon Cuba kostet de amerikanske skattydere 520,000 dollars». Da operasjonen mislykkedes ville Bissel at det åpenlyst skulle settes inn amerikanske soldater, men så fikk Kennedy kolde føtter og foretrakk prestisjetapet.

«Det er i denne forbindelse i og for seg likegyldig hvorledes man bedømmer Castros sosialiseringspolitikk», sa foredragsholderen. «Noen vil jo hevde at cubanerne er kommet fra asken og i ilden. Men de fleste vil sikkert erkjenne at en eller annen form for reaksjon mot koncernstyret siden 1898 var forståelig».

Og Rørdam hadde mere på lager: Han pekte på at de samme koncerner og det

samme etterrettingsvesen anstiftet opprøret i Guatemala i 1954, dengang med direkte støtte av det amerikanske flyvåpen.

«Hvis jeg får lov til å være litt perfid», sa Rørdam, «kan jeg ikke la være å spørre: Hvor meget har det betydning at Amerikas daværende utenriksminister John Foster Dulles var bror til Allan Dulles, sjefen for etterrettingsvesenet, og at han samtidig var storaksjonær i United Fruit? Man gjør seg sine tanker».

Efter å ha omtalt den grove utbytning som finner sted i Guatemala efter at koncernene hadde innsatt sin egen diktator, sa Rørdam: «Det er ikke rart at slike tilstander bereder jordbunnen for kommunisme. Det krever heller ikke meget fantasi å forestille seg at det godt kan bli farlig med kommunistiske bastioner så nær ved USA's grenser.

Verden er delt mellom Øst og Vest. I motsetning til den østlige verden hvor det kommunistiske diktator hersker, kaller vi den vestlige verden for frihetens verden. Men vi må samtidig erkjenne at den vestlige verden også er koncernenes verden, hvor store kapitalsterke monopoler søker å øve makt over menneskene. Vi må erkjenne at den også er den verden hvor ønsket om privat vinning omsetter seg i økonomisk og politisk makt. I koncernenes verden gjøres forretning til politikk og politikk til forretning. Penger gjøres til mål og middel i politikk. Farene herved er innlysende. Vi har

sett hvorledes private koncerners profittinteresser førte til den mislykkede Cuba-invasjon. Kommunismen har som røde lus bitt seg fast i pelsen på det amerikanske fastland, i utviklingslandene i Asia og Afrika. Hvis er skylden?»

Foredragsholderen pekte på at det var «en god arbeidshypotese når man skal utrede den senere tids spegede tråder i storpolitikken å anskue dem fra den økonomiske makts perspektiv».

Han pekte i den forbindelse på hendelsene i Algerie, Angola og Kongo, hvor også koncerninteressene spillet en hovedrolle, og fortsatte:

«Koncernenes syn på krig og fred er et spørsmål om økonomi. Det avspeiler seg i kursbevegelsene på industri- og skipsfartsaksjer. Under Koreakrigen fordoblet General Motors sitt overskudd, sprengstoffkonsernet Du Pont tredoblet det. Ifølge en samtidig meddelelse i «Politikken» seilet store private amerikanske rederikonserner som hadde statsstøtte, slik som US Lines, American President Lines, American Mail Lines og Pacific Far East Lines dengang ikke bare olje, men også sprengstoffet tuluene til Kommunistkina, som Amerika var i krig med. Det var tuluene som ble brukt til fremstilling av atomvåpen, som ble kastet ned over Hiroshima. Skattydernes penger gikk med andre ord til å forsyne fienden med de sprengstoff som ble brukt til å få deres egne sønner slått ihjel».

Det er ikke rart at slik kost ikke bekom den ensrettede danske dagspresse

DEN FORUNDERLIGE —

(Forts. fra side 1)

«vært nevnt i en notis på «siste side i «Farmand» «denne sommeren.»

III.

Efter dette ultimatum fra England, som gjennom Rostockeravtalen hadde fått opplegget til sin tradisjonelle strategi stukket opp i nevene, syntes man åpenbart på det hold, at det gikk for smått fra tysk side og fulgte derfor på med en angivelig «mine»utlegning i havet vestpå, ledsaget av en til formålet passende kunnigjøring. (Det er opplyst at «minene» var tomme jernfat).

De tre impliserte nordiske land tok hver især sine karakteristiske forholdsregler.

Danmark forberedte seg på tilsynelatende å bli tatt på sengen av tyskerne.

Sverige ladet sine kanoner.

Norge forberedte seg på å bli tatt på sengen av England, mer og mindre efter smart oppfordring derfra.

IV.

Den engelske provokasjon (uttrykket er Churchill's) lykkedes helt ut.

Storting og regjering trakk seg tilbake til Elverum og fattet her den beslutning å avfinne seg med situasjonen, som den nu engang var blitt og ta mot tysk tilbud om okkupasjonsstatus. Dermed ville landets suverenitet vært reddet. Ved en erobring som under de nu herskende forhold var uungåelig, ville friheten gå tapt. Den samme tanke lå til grunn for Quislings aksjon.

Stortinget har senere vært æreskjelt for denne forstandige holdning, initiativtageren Nygaardsvold fikk attest for at han var et fe og Quisling ble drept for den.

V.

Efter Elverum fortsatte regjering og konge til Trysil, hvor hans majestet fikk sine velkjente samvittighets-skrupler på egne og efter-

vel, og at det bare var en eneste avis som våget å gi plass for slike avsløringer om innholdet av nydemokratiets kalkede grav. Spesielt når han også tillot seg å si følgende:

«Vi er mennene bak kanonene» var det valgsprog Jean Paul Getty, sjefen for Tidewaterkonsernet som skal raffinere olje i Kalundborg, hadde under annen verdenskrig».

For etter oppskriftene var det jo Hitler som sto bak all krig og all ondskap!

kommeres vegne av hensyn til den parlamentariske statsskikk. At undets suverenitet dermed gikk tapt kan ikke sees å være berørt.

VI.

Dette påskudd, som det fornuftigvis må ha vært, har ikke vunnet tiltro eftersom et nøkternt tenkesett atter tas i bruk. Fra kompetent hold (Maseng, Scharffenberg, Wyller) er det henvist til, at man må søke tilbake til 1905 og hva dengang skjedde for å finne forklaringen på forunderlighetene i Trysil.

Hva vil nu det si?

Som man vil erindre, ble unionsoppløsningen med Sverige i 1905 ledsaget av en anmodning om å få en prins av det tidligere felles kongehus til konge i Norge. Mens denne anmodning ennu sto ved makt, ble på en forunderlig måte en ukjent dansk prins lansert som norsk kongsemne til fortrenghel for den svenske, som man hadde anmodet om. Skall forklaringen på begivenhetene i Trysil finnes her, så kan man ikke godt komme til annet resultat, enn at den danske prins dengang «skrev tvers på en engelsk aksept» til gjengjeld for hjelp til å holde konkurrenten unnav, og at denne veksel ble presentert i Trysil til innfrielse — og ble innfridd. Med andre ord en slags hemmelig «rostockeravtale» med England.

VII.

Så gled landet inn i den forunderlige krig, som beskrevet av Tage Ellinger. Det endte med at regjeringen forlot landet i Tromsø, en begivenhet som har vært fremstillet som en stor bragd. For sitt vedkommende uttalte Kongen herom, at det var for å hytte sitt skinn, hvilket normalt ikke godt kan frakjennes sannsynlighetens preg.

(Skulle noen ønske å trenge nærmere inn i denne siste materie, kan han gå gjennom dagspressen for november 1945).

Efter den forunderlige krig gled landet inn i den forunderlige krigstilstand, som sett med krigshistorien som bakgrunn nærmest fortøner seg som selvom.

Den forunderlige krigstilstand ble atter igjen fulgt av en forunderlig «retts»-tilstand.

OLAF HOLM.

Bergs Assuransesbyrå
ALT I FORSIKRING

Arbiensgt. 1 — 44 49 94

Okkupasjonstidens økonomiske arv

(Forts. fra side 4)

på Grünerløkka spiller jo ingen rolle. Det ble litt til mat. Dermed var hungeren stillet og forsorgsforstanderen uforstyrret.

Den påfølgende høykonjunktur har fortsatt siden og varene har funnet avsetning inntil nu.

Den tredje årsak er at Norge aldri i sin historie har stått så fritt og sterkt, som da London-kolonien igjen invaderte landet i 1945. At vår realkapital var endel forringet er nok uomtvistelig, men ikke på langt nær så meget som den ansvarsløse agitasjon har villet ha det til. Det har vi en så fremragende sosialøkonom som professor Johan Vogt's ord for.

Den tyskerkonto, som med hjemmefront-billigelse ble åpnet for tyskerne i Norges Bank, og som ble brukt så flittig at den ved okkupasjonens slutt nådde en høyde av over 11 milliarder kroner, hadde gitt landet — etter norske forhold — enorme investeringsmidler. Ja pengeklikkeligheten var jo så stor at Norges Bank og vår finansledelse forøvrig så seg beføyet til å forordne pengeinnbytning for kontrollens skyld og å sperre svære summer.

Der var penge nok til alle formål til å bygge opp landet igjen.

*

Disse okkupasjons-kroner ga de ubemidlede tyskerarbeidere den nødtørftige ukefortjeneste til nødvendig livsopphold, som sparte dem den tunge vei til forsorgsforstanderen, og de ga Jeremias Jøsing den kapitaloverflod som manifisterte seg i den milliard-økning som fant sted i statsobligasjoner, så de også kunne tjene rentepenger på de penge som de hadde tjent på tyskerne ennå før okkupasjonen var slutt. De ga også penge til milliardøkning i tegnede livspoliser.

Bankchef Einar Sandberg, som vel er den, som fikk anledning til i den største utstrekning å planlegge og lede det hele var en god mann for landet! Det var modig gjort av ham, at han i det terroruvar som raste våget å påta seg denne risikable kjempeoppgave. Hans gode samvittighet og store finansielle kyndighet bar ham imidlertid gjennom. Han burde vært

Oslo Stigefabrikk

Inneh. ALF T. LUNDE,

Mosseveien 8, Oslo

Tlf. 68 88 17, priv. 67 07 79

Skyvestiger oljet m/ cadimerte beslag. Takstiger av jern, malertrapper og heisbare løftstrapper.

kjørt i triumf — selv om hans beskjedenhet nok ville forbudt ham det — og vært utnevnt til Ridder av St. Olav av høyeste klasse. Isteden ble han mishandlet av en sinnsforvirret hjemmefront og jaget fra banken av noen knehøner av et styre.

Mulighetene for den forserte boligbygging har også sin bakgrunn i den glimrende finansledelse under krigen og i den store pengerikeligheten. Finansielle vanskeligheter fantes ikke. Noen skryt av, hva der er gjort på dette område er der således heller ingen plass til.

Det kuriøse på dette område er forresten, at finansieringen er foretatt stort sett etter nasjonal-sosialistiske finansmetoder!

Når jeg bruker uttrykket nasjonal-sosialistisk helt ut, og ikke nøyer meg med forkortelsen «nazistisk», så er det fordi at forkortelsen i demokratisk sprogbruk har mistet sin mening og blitt et skjelsord, og at jeg mener at en god ide er god, uansett opphavet. Forøvrig har jo demokratiet ellers også mange «nazistiske» finanstrekk. Det har forresten Russland også, og flere blir der.

Til disse betraktninger hører også at staten som sådan har nydt godt av okkupasjonstidens glimrende finansledelse. Under denne periode så nemlig staten seg i stand til å innbetale til Norges Bank kr. 1,350,000,000.—, en milliard trehundreogfemti millioner kroner. Disse opplysninger har jeg fra et nu gullet eksemplar av et sirkulære fra Norges Bank, undertegnet av de to direktører N. Rygg og Thorkildsen.

Efter okkupasjonstidens slutt kom så engangs-skatten og etterligningen. Den siste gjelder skattesnyteri under okkupasjonen. Disse beløp utgjorde mellom 6 og 7 hundre millioner kroner. Der viste det seg at det «så ribbede» Finnmark var så «fattig» at det måtte ut med et beløp av 19 millioner kroner.

Av engangs-skatten og etterligningen ble der så innbetalt 108 millioner kroner til avdrag på okkupasjonskontoen i Norges Bank, hvoretter staten overtok hele okkupasjonskontoen. Den heter nu «Statens konsoliderte konto». Se Aftenposten nr. 580 for 1957. Den form meddelelsen der får er et bevis på, hva vi skal få vite og hva der skal forties. Det er bare ikke så ofte en får forholdet mellom fortielsen og sannheten så glimrende tallmessig belyst.

Staten har altså måttet overta tyskernes etterlatte gjeld til Norges Bank. Det var nødvendig for å befri vår statsbank for det konkursstempel som den hadde på

seg, så den slapp å peke som en nidstang utover landegrensene. Siden den tid har kontoen, som nu lyder på omtrent 5,4 milliarder kroner stått nokså uforandret. Dette kan De finne i «Farmand» nesten hver uke.

Jeg har mange ganger med gru tenkt på, hva der ville ha skjedd om en eller noen av Nasjonal Samlings medlemmer kunne ha blitt overført skylden for å ha git tyskerne adgang til Norges Banks seddelmasse!

Derfor er det godt i disse betraktninger å kunne se bort fra okkupasjonskontoen og kunne si, at landet inntil idag har kunnet profitere godt på okkupasjonstidens glimrende finansledelse. Okkupasjonstiden har faktisk vært som et forsorgsbidrag til å øse av.

Nu har disse okkupasjonspengene stått uforrentet på Norges Banks konto i over 16 år. Hadde de ikke det, så hadde de nu representert en sum av minst 12 milliarder kroner. Men de har vært

ute på renter allikevel,

for de som tjente pengene på tyskerne har brukt dem til investering og finansiering av ethvert tenkelig slag og har hatt renter av dem. De kan godt sies å representere en gjeld på 12 milliarder i landet idag. De pengene må for eller senere inn i statskassen — eller Norges Bank — igjen, og arbeider eller snippe-proletar, alle de, som sitter med den knapt tilmålte — rasjonerte — lønn og som aldri kommer ut fra dette forhold må svette, gnu eller knoge for dem hele livet gjennom!

Det er vel ingen som tviler på, at herr Gerhardsen og mange av hans feller har sitt sosiale instinkt intakt, men der er ting som tyder på at de ikke forstår hva en kapitalistisk samfunnsordning inneholder. Kapitalen har aldri vært så sterk som den er idag og den spinner sitt rente-nett stadig tettere om samfunnet, så de såkalte demokratier idag er som flua i edderkopnettet. Arbeiderpartiet har ikke røkket ved noen av de prinsipper, hvorefter et kapitalistisk styre ledes. Nu lever det i symbiose med kapitalen.

Der trenges nok en ganske annen radikal politikk om landet skal gå fremover i sosial retning.

Med hensyn til okkupasjonskonto, så trenges der nok en ganske annen rensesfest enn det som hittil er foretatt. Navneforandringen betyr intet. Kontoen må bort. Ville det så ikke være riktig at de som har tjent pengene leverer dem tilbake. Rikdommen er stor i landet idag, og de rike bør betale. Det kan skje bl. a. på den måte at de store og mange rike bedrifter

Den norske gåte -

(Forts. fra side 4)

ke så dypt og vil lettere kunne fjernes ved bare en klaring av idéene. Hverken marxisme eller kommunisme ligger for vår nordiske egenart med dens særegne individualistiske legning.

Russland fremstiller seg allerede fra de eldste tider som et land hvor nordisk og asiatiske vesen kjemper med hinanden om herredømmet. Denne kamp er nå ført over også til vårt hjemlige folk og til våre egne sinn. Ja, man kan med en viss rett si at de største motsetninger i verden i våre dager, og i vårt land i særdeleshet, reduserer seg til en tvekamp mellom det nordisk-europeiske prinsipp og det asiatiske-orientalske prinsipp som er bolsjevismen.

Vårt folk må bringes til å forstå at dets livgivende grunnlag er dets nordiske avstamning og egenart og en virkelig religiøs og ansvarsbevisst livsoppfatning.

Om arbeider- og kommunistpartiene i Norge skrev Quisling, og gjorde dem derved til sine uforsonlige fiender:

«Den dominerende fraksjon innen Det norske Arbeiderparti er bolsjevikkisk i enhver betydning av ordet, de og det virkelige kommunistparti er bare forskjellige avskygninger av samme tro — — Det er en realitet, det bitre alvor — — Deres taktikk er derfor helt korrekt. Av den grunn behøver vi ikke å tvile på at hvis arbeiderpartipolitikken blir dominerende her i landet, vil det føre til de samme katakomber her som i Russland. I dette partis prinsipielle program finnes det ingen illusjoner med hensyn til motstandernes beredskap til å kapitulere. De tar for gitt at kampen om makten, borgerkrigen, vil bli drastisk.

For å forstå Quisling og hans bevegelse, og også hans forsøk på ved makt å reformere eller redde nordmennene fra den bolsjevikiske djevel, er det helt nødvendig å forstå de ideer som er nevnt foran. Likevel antyder ikke Quisling noe sted at han har vært i kontakt med Rosen-

blir pålagt å utstede pantobligasjoner til staten i sine bedrifter. Obligasjonene kan jo gjøres rentefrie med 10-års avbetaling. Beløpene kan komme istedetfor de svære skattefrie avskrivninger, som vel egentlig ikke hører hjemme i en verden, som kjemper for å befri seg fra fattigdommen. Kapitalistene bør belæres om at de ikke har det frugg mere ret til det, som vitenskap, teknikk og de tomme hender kan tilføye menneskeheten enn andre.

ANDERS MELTEIG.

bergs ideer og skrifter. Vi er tvertimot meddelt at allerede i 1918 (således forut for nazismen) hadde han formulert disse ideer i sitt eget sinn og skrevet dem ned i et kort memorandum som et program for filosofien til en nasjonal sosialisme. Dette ble i 1933 programmet for hans parti, kjent som NASJONAL SAMLING. I korthet betyr dette «en ny samfundsorden med avskaffelse av klassekampen og med et vel organisert samarbeide innen vårt folk på nasjonalt grunnlag.»

I sin bok av 1930 omtaler han knapt Tyskland. Men i den annen utgave av boken i 1941, har han føyet til to lange fotnoter, i hvilke han roser Hitler og hans bevegelse for å ha «reddet Tyskland og ført det tilbake til dets nordiske opprinnelse» og gjort det til «et bolverk mot bolsjevismen og reddet den nordiske kultur og hele Europa fra kaos og kommunisme». Men, sa han, det fornødne samarbeide mellom Tyskland og England ble «ved skjebnens ironi forhindret ved den hat-inspirerte virksomhet til de fremmede jødiske elementer i England» (Hore-Belisha etc.)

(Forfettes)

Demokratisk -

(Forts. fra side 5)

i kulturelt nivå og kasteforskjellen. Han tilføyde at en reform fra grunnen av ville bety revolusjon».

Den demokratiske president sa listig at «han hadde følelsen av at det var best ikke å diskutere India med Mr. (Winston) Churchill (på Teheran-møtet)» og «marskalk Stalin var enig i at det var et ømt punkt hos engelskmennene».

ENIGHET MED DE RØDE OM INDO-KINA.

Den demokratiske president ikke bare gikk bak ryggen på Churchill når det gjaldt India, som den gang var en britisk dominion, og feiltolket Indias sanne fremtid under Nehru. President Roosevelt meddelte også i hemmelige avtale med Stalin at «franskmennene måtte kjempe ved hans side, skulle oppgi Indo-Kina. President Kennedy driver for tiden forhandlinger i Geneve om Laos, engang en del av Indo-Kina, og det er fare for at han i realiteten vil overdra det til kommunistene, kanskje gjennom en koalisjonsregjering som de røde vil dominere.

Bohlen rapporterte offisielt at den demokratiske president «var 100 prosent enig med marskalk Stalin» i at «Frankrike ikke skulle ha

FLYKTNINGEPROBLEMET

(Forts. fra side 5)

fen for det tyske sikkerhetspolitiet, Standartenführer Fehlis. Jeg gjorde ham oppmerksom på, at Quisling og hans statsråder var i høy grad bekymret over den stadig økede iver hvormed tyskerne på dette område arresterte norske borgere — ofte bare på mistanke. Jeg frem, holdt, at det for nordmenn var ganske ufattelig at tyskerne kunne dømme nordmenn til døden fordi om disse ble knepet under forsøk på å forlate landet. Fehlis svarte, at det ble gjort forskjell på flyktningene. Ingen, som var blitt tatt under fluktforsøk til Sverige, var blitt dømt til døden eller henrettet. Det var en annen kategori flyktninger som ble tatt under forsøk på flukt til England, av dem var flere dømt og skutt. For det første måtte disse på urettmessig måte sette seg i besiddelse av fartøyer og utrustning, for det annet søkte de til et land, som Tyskland befant seg i krig med. De som var dømt til døden, hadde alle først erklært at de ville til England for å melde seg som soldater i kampen mot Tyskland. På dette punkt kunde de tyske myndigheter ikke forandre sitt standpunkt. Han fremholdt for meg, at etter kapulasjonsavtalen av juni 1940 var Norge ikke lenger et krigførende land. Han mente også, at de tyske myndighetene med all tydelighet hadde gjort klart hvilken skjebne som ventet dem, som ble grepet under forsøk på å komme til England. Jeg tok på min side opp hele spørsmålet om de stadig mere omfattende

tilbake Indo-Kina (dengang militært okkupert av Japan).

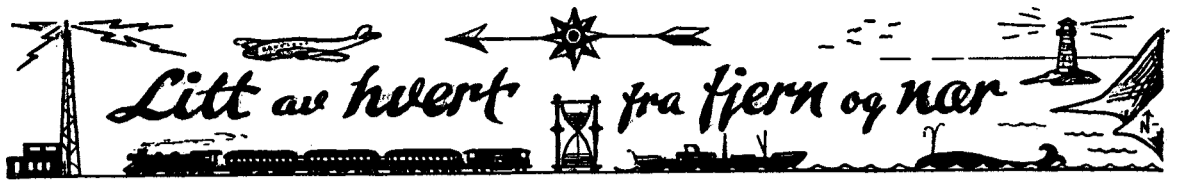
Den demokratiske presidents grunn var hans videre hemmelige avtale med Stalin at «franskmennene måtte betale for deres kriminelle samarbeide med Tyskland». Han tilføyet som sin mening at «han var 100 prosent enig med marskalk Stalin — at etter 100 års fransk styre i Indo-Kina, var innbyggerne verre farne enn de hadde vært før».

I dag har kommunistene kommet langt i etableringen av det verste slags tyranni og slaveri over store deler av Indo-Kina. Vietminh er diktatorisk styrt av kommunistene, dominert av kinesiske og russiske kommunister, det uavhengige Laos har vært utsatt for et kommunistisk ledet militært angrep og Vietnam, den sydlige del av det gamle Indo-Kina er i fare. Alt ialt er resultatet at hele Sydøst-Asia holder på å falle i hendene på kommunistene.

(Fortsettes.)

arrestasjoner av norske borgere, tildels bare på mistanker, det skapte stigende uro i sin alminnelighet og øket stadig vanskelighetene for den norske administrasjonen. Fehlis medga, at hans folk kanskje hadde vist for stor iver, og lovet å ta spørsmålet opp til overveielse. Forøvrig lovet han å behandle omgående og rettferdig de spesielle tilfeller som jeg eventuelt måtte legge frem for ham skriftlig, og var det minste tvil til stede, skulde den komme den arresterte til gode.

Nå, mer var det ikke å oppnå, jeg takket for imøtekommenheten, så langt den rakk, og gikk. Gjennom Quisling fikk derpå statsrådene beskjed om å sende meg disse sakene med skriftlige og utførlige fremstillinger så det skulde være mulig å få raske og gunstige avgjørelser hos det tyske sikkerhetspolitiet. Det var ikke siste gang jeg i disse årene besøkte SD på Victoria Terrasse. Det ble mange, mange ganger og med meget vekslende resultater. Det vilde være en fellaktig karakteristikk om jeg sa, at vi her førte en kamp mot den tyske sikkerhetstjenesten (SD) og dens tildels både kloke og imøtekommende menn. En kamp ville bare ha gjort forholdet vanskeligere og vanskeligere, ikke bare for den norske administrasjon, men minst like meget for de norske borgere hvis forsvar vi her førte. — Men fra mange kanter strømmet etterhånden fremstillingene inn til mitt kontor, ble bearbeidet der og overbragt til SD. Ved arrestasjoner både hvor det nå gjaldt flyktningene og hvor disse ellers forekom, f. eks. ved gisselarrestasjoner, likeså foran rettssaker som førtes for de tyske krigsdomstolene, hadde vi stadig anledning til å følge med og fremlegge våre synspunkter for å mildne følgene og for å redde landsmenns liv. Hele denne aktivitet, hvor mennesker over hele landet medvirket, og hvor mitt kontor så å si ble en arbeidsesentral, kom etter okkupasjonen bare sjelden frem under rettssakene. I mange dommer finnes nok et par linjer om, at den domfelte har forsøkt å bistå landsmenn når disse var arrestert av SD. Men neppe i noe tilfelle har dette medvirket til en rimeligere dom. Man har — selvsagt med megen rett — ansett det som en selvfølgelig plikt vi hadde. Men at vi også oppfylte denne plikt og herunder hadde så mangesidig hjelp, har aldri vært fremholdt til vår fordel. Eilifsen-saken, med dens tragiske utgang, ble stående som det symbolske uttrykk for okkupasjonens hår-

VÅKNENDE FORSTÅELSE

Mange gnir seg kanskje i øyene når de i DAGBLADET leser en innsender av Leo med blant annet følgende avsnitt: «Har de glemt Nürnbergdomstolens idealer? Domstolen mot krigsforberedelser. Eller var det hele bare bløff? Var det et kjempemessig hykleri satt i scene for å fri seg fra medskyld og få hevn over dem som overlevet?» — Ja, slik kan en spørre — selv i DAGBLADET.

*

ORIENTERING I VG

Men når vi nå nevner dette og på annet sted i bladet også har omtalt tegn til våknende forståelse i AFTENPOSTEN og MORGENBLADET, så bør det vel ikke forties at det er noen som har tyngre for det. Vi tenker blant annet på Verdens Gangs redaktør, populærhistorikeren Chr. A. R. Christensen som anmelder en ny tysk motstandsmannsbok om Hitler og hans menn. Denne geniale redaktør trekker såvisst ingen overilede konklusjoner som Anton Mohr om verdenskrigens resultater. Han kjører trofast i de gamle spor og gir Hitler også skylden for at han tapte mot en hel ver-

deste justis. Også den var faktisk fremtvinget av tyskerne. Den hadde på norsk side sin motvekt i vårt kontinuerlige arbeide for å bistå og redde landsmenn, spesielt dem som var tatt da de ville flykte fra landet.

*

Efter at Quisling hadde overtatt ledelsen av regjeringen, trådte som rimelig var, motsetningene mellom ham og Terboven klarere frem, — nå var der to som anså seg berettiget til det avgjørende ord i landet. Det kom etterhånden mer og mer til å prege forholdet mellom den norske administrasjonen som helhet og det tyske rikskommisariatets avdelinger, som ofte kom med plutselige krav og som anså seg mere berettiget til å bestemme, enn til å rådgi, samtidig med at de gjerne lot de norske myndigheter ha ansvaret utad. Jeg ble mer og mer fortrolig med den tanken at vi måtte sikre oss noen rapportører også innenfor den tyske leir, slik tyskerne tidlig sikret seg slike innenfor vår egen. Vi måtte se til å få utbygget et system, så vi på forhånd var noenlunde underrettet om hvilke mer og mindre forstyrrende skritt tyskerne var iferd med å ta. De spilte oss så mange puss og vi så så lite til det varme vennskap som de utad ga uttrykk for. Vi måtte stadig

den: «— hvilke ofre kostet det ikke å nedkjempe krapylet, og hvilke skjebnesvagre konsekvenser kjemper vi ikke med den dag idag — f. eks. — i det Berlin som engang var Hitlers — og ennå sikkert i lange tider fremover!» Utropstegnet er den kjempende VG-redaktørs.

*

TYSK VALGKAMP

I en valgprosje utgitt av Adenauer-partiet CDU er den engelske dronning Elisabeth avbildet sammen med Adenauer. Den engelske presse er dypt opprørt over dette at dronningen trekkes inn i den tyske valgkamp og betegner det som overordentlig smakløst. Den samme presse tok, såvidt vi har kunnet se, ikke avstand fra de fornærmelser på trykk en bragte i England om den norske kongefamilie.

*

NOE FOR DAGBLADET?

Vi gjør DAGBLADET oppmerksom på den rasehets som drives av dets sorte venner. Således har regjeringen i Nigeria sendt et rundskriv til sine diplomatiske representanter, hvor alle nigeriske diplomater trues med øyeblikkelig avskjed hvis de gifter seg med ikke-nigerianere.

huske at de i Norge representerte et krigførende land og at deres egne nærmeste oppgave var å styrke sitt eget land, også på bekostning av Norges interesser.

Stadig mer fikk jeg også inntrykk av, at Terboven i Norge mest søkte å vareta personlige interesser og jeg mente etterhånden å få sikkerhet for, at han nærmest betraktet Norge som en sitron som det gjaldt å kryste mest mulig ut av. Terboven var først og fremst tysker, Tysklands og de egne interessene lå ham nå engang nærmest — tross han i denne tid hadde ansvaret også for Norges. Og som heren, så fulgte også i denne tiden mange av hans svenner. Det går heller ikke å se bort fra, at enkelte nordmenn i visse tilfeller gjorde tjeneste for tyskere fra rikskommisariatet, som benyttet sin makt til å skaffe seg rent personlige økonomiske fordeler i landet.

En oppgave ble det derfor å skaffe seg et eget etterrettningsvesen. Men ikke var det noen lett oppgave, og ikke kunne jeg regne med at tyskerne på sin side ville oppfatte denne virksomheten som særlig vennligsinnet. Eller rolig avfinne seg med den, slik vi på vår side var tvungne til.

Men dette er en annen historie.

DET «SVAKE» EUROPA

Hvor skammelig det er av de europeiske politikere å ha gjort Europa avhengig av USA og Russland vil kanskje fremgå av disse tall, utregnet efter at Rest-Europa er forenet i Fellesmarkedet: Befolkning: Rest-Europa 262 millioner, Sovjetsamveldet 214 millioner, USA 180 millioner. Stålproduksjon: Europa 105 millioner tonn, USA 90 millioner tonn og Sovjetsamveldet 65 millioner tonn. Utenrikshandel (unntatt innbyrdes handel): Europa 215 milliarder tyske mark, USA 152 milliarder og Sovjetsamveldet 44 milliarder. Handelsflåte: Europa 59 mill. bruttot., USA 25 mill. og Sovjetsamveldet 3,4 mill. Biler: Europa 6 millioner, USA 7,9 millioner og Sovjetsamveldet 0,5 millioner. Elektrisitet: Europa 502 milliarder kwt, USA 840 milliarder og Sovjetsamveldet 292 milliarder. Hvete: Europa 30 mill. tonn, USA 37 millioner og Sovjetsamveldet 69 millioner.

*

MERE UFORTSAND

På den evangeliske kirkedag i Tyskland i slutten av juli uttalte dr. Krausnick bl. a. at nasjonalismen hadde «hindret det tyske borgerskap og størstparten av dets politikere i å forstå at en pakt med Hitler betød en større fare enn selv de daværende kommunistiske krefter. Hertil bemerker dr. Peter Kleist i Deutsche Wochen-Zeitung bl. a.: «Hvor, herr Krausnick, ville det idag vært mulig å holde den evangeliske kirke dag hvis borgerskapet og vidde kretser av arbeiderne hadde bekjent seg til denne 'riktige forståelse' efter 1918, hvis det ikke hadde vært menn som var rede til å fordrive den røde terror med makt fra gatene? Visselig ikke i Tyskland, og vel neppe heller på det europeiske kontinent».

FOLK OG LAND

Kierschowsgt. 5, Oslo
Telefon 37 76 96
Boks 3214

Abonnementspriser:

Kr. 30,- pr. år, kr. 15,- pr. halvår i Skandinavia. Utlandet forøvrig: kr. 35,- pr. år, kr. 17,50 pr. halvår. I nøytralt omslag kr. 40,- pr. år, kr. 20,- pr. halvår

Løssalg 75 øre

Annonsepris:

32 øre pr. millimeter over en spalte.

Bruk postgiror. 16450.

Utgiver A/L Folk og Land